МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)

ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАНАНГСКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (РЕСПУБЛІКА В'ЄТНАМ)

ВАРШАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

(збірник матеріалів V Міжнародної науково-методичної конференції)

3-4 лютого 2022 р.

Центр підвищення кваліфікації
та сучасних освітніх технологій

Одеса ОНЕУ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)

ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАНАНГСКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (РЕСПУБЛІКА В'ЄТНАМ)

ВАРШАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

(збірник матеріалів V Міжнародної науково-методичної конференції)

3-4 лютого 2022 р.

Центр підвищення кваліфікації та сучасних освітніх технологій

Одеса ОНЕУ 2022

УДК 378.046(063)

Збірник матеріалів V Міжнародної науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку» (м. Одеса, 3-4 лютого 2022 р.) Одеса: ОНЕУ, 2022. 390 с.

У збірник увійшли тези доповідей учасників конференції, які відповідають тематиці конференції та містять науково-методичні розробки з питань забезпечення якості вищої освіти.

У рамках роботи конференції представлені такі тематичні напрями:
1) ефективний менеджмент освітньої діяльності та інтелектуалізація праці науково-педагогічних працівників для забезпечення якості вищої освіти;
2) студентоцетрований підхід у навчанні: сучасні методики викладання, засоби та методи досягнення програмних результатів навчання;
3) інноваційні моделі розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів у системі вищої освіти;
4) діджиталізація систем та технологій навчання в закладах вищої освіти в сучасних умовах.

Тези друкуються в авторській редакції.

© 2022, ОНЕУ
e-mail: conf_nmk@oneu.ukr.education

Тарасова К. І.
доцент кафедри маркетингу
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

В умовах сучасного суспільства, коли основою його розвитку є цифрова економіка та освіта, стає очевидною необхідність переходу від традиційної освіти саме до цифрової. Мета цього переходу – забезпечити досягнення кожним студентом зафіксованого у затвердженій освітній програмі рівня підготовки на кожному етапі освіти. Саме «цифрова» грамотність (або «цифрова» компетентність) визнана ЄС однією з 8 ключових компетенцій для повноцінного життя та діяльності [1, с. 3].

Цифрова трансформація вищої освіти передбачає принципово новий формат освітнього середовища, в основі якого цифрові технології, що забезпечують зручні та доступні платформи і сервіси для підвищення конкурентоспроможності, більш ефективної взаємодії всіх учасників навчального процесу, підвищення прозорості процесу, підвищення ролі інтелектуальної власності, розвитку цифрових навичок.

За результатами аналізу щорічного звіту про стан Online-навчання у вищій освіті США «Ten Years of Tracking Online Education in the United States» у 2002 році менш ніж половина респондентів з академічного середовища США вважали Online-освіту необхідною умовою для розвитку закладів вищої освіти; вже у 2012-му майже 69,1 % представників навчальних закладів відзначили, що Online-освіта є важливим елементом довгострокового стратегічного розвитку. Вже у 2020 р. в Online-режимі надавались майже 50□% всіх навчальних курсів університетів США [2].

За даними Міжнародної ради відкритої та дистанційної освіти європейський освітній ринок демонструє схожі тенденції. За даними звіту Impact of Distance Education on Adult Learning лише 20□% вищих навчальних закладів Європи не пропонують жодних дистанційних курсів. Майже всі Скандинавські університети надають певну форму дистанційної освіти. Половина закладів вищої освіти Європи впроваджує Online-курси як доповнення до основного навчального процесу; ще 20□% будують навчання на основі змішаної моделі (dual-model types), яка набуває дедалі більшої популярності [3].

Пандемія COVID-19, яка вплинула на світову економіку, також задушила індустрію освіти. Близько 1,5 мільярда студентів, 90% учнів початкової, вищої та середньої освіти у світі не можуть фізично відвідувати школу. Ефект був революційним, оскільки викладачі очікують технологічних рішень для підтримки дистанційної освіти та навчання.

Розвиток цифрових технологій та збільшення попиту на вищу освіту стимулює створення університетів нового типу: мега університетів (mega universities) та мережі університетів без кордонів (borderless networks of universities).

Відповідно до «Освіта. Стратегія України 2030» національні університети мають також перейти не тільки до цифрових інструментів у традиційному навчальному процесі, а й до повністю нових цифрових моделей навчання; розробити програми цифрової трансформації для забезпечення конкурентоспроможності освітньої, науково-дослідної та господарської діяльності на національному та світовому рівнях [4]. У Цифровій адженді України говориться про те, що цифровізація є механізмом для економічного зростання завдяки приросту ефективності та збільшенню продуктивності від використання цифрових технологій. Аналогічне стосується й сфери вищої освіти.

Завдяки цифровізації пришвидшується створення інноваційних мереж за участі вищих навчальних закладів (ЗВО), наукової кооперації між ЗВО різних країн, особливо у сфері досліджень і розробок. Набувають розвитку: науково-виробничі мережі; науково-освітні мережі на базі університетів, які взаємодіють з іншими навчальними закладами у рамках регіональних чи міжнародних програм; освітньо-бізнесові мережі на базі провідних

університетів та інноваційних компаній в межах перспективних напрямів досліджень.

Цифрові технології сприяли появі безлічі інноваційних форм навчання, таких як «перевернуте навчання» (flipped learning), дистанційне навчання у більш яскравій, динамічній та запам'ятовувальній формі, а також змішані (гібридні) моделі навчання (поєднання очного та дистанційного навчання).

Для того, щоб отримати максимальну користь із навчальних платформ, таких як Blackboard, Canvas або Moodle, закладу вищої освіти в особі його працівників необхідно інвестувати суттєві обсяги свого часу, а подібне вкладення можливе лише в тому випадку, якщо вуз визнає цінність педагогічної діяльності. Тим часом багато навчальних платформ просто перетворюються на сховища, де розміщуються конспекти лекцій і звідки їх згодом можна вивантажити, що приносить мало користі студенту і не надає даних, які можна було б використовувати в аналітиці [5, с. 9].

У той же час багатьом національним закладам вищої освіти не вистачає чіткого розуміння революційного впливу цифрових технологій або вони не здатні забезпечити ефективне реагування. Основними причинами даної ситуації виступають:

- нерозуміння того, що закладам вищої освіти доводиться мати справу з новим поколінням клієнтів, з якими їм необхідно взаємодіяти, та конкурентів, з якими їм необхідно боротися і робити це новими способами;
- нездатність одночасно розвивати існуючі методи роботи та додавати нові методики, інструменти та компетенції;
- культура, що стримує швидку розробку та запуск нових технологій;
- відсутність довіри до цифрових сервісів та хмарних технологій або занепокоєння щодо їх надійності, безпеки та стійкості;
- застарілий зміст освіти з навчальних предметів інформатичної галузі;
- нестача бюджетних коштів, що стримує можливості університету.

У цих умовах цифрова трансформація освіти може виявитися надзвичайно складним завданням, але ЗВО, які розроблять правильну бізнес-стратегію, що передбачить закріплення відповідальності за впровадження цифрових технологій за кожною кафедрою або відділенням, зможуть скористатися широким колом нових цікавих можливостей для роботи зі студентами, науково-педагогічними працівниками та адміністративним персоналом.

Список використаних джерел:

1. Бабаєв В., Стадник Г., Момот Т. Цифрова трансформація в сфері вищої освіти в умовах глобалізації. Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки. 2019. Вип. 2. С. 2-9.

2. Michael Horn, Keynote Speaker. Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World. NBOA. URL: http://www.nboa.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=e247025f-65d9-4c61a853-c8c4febe1119 (дата звернення 19.01.2022).

3. Impact of Distance Education on Adult Learning: Distance education in European higher education (Report 3). UNESCO Institute for Lifelong Learning; International Council for Open; Distance Education; StudyPortals B.V., 2020. URL: https://uil.unesco.org/adult-education/impact-distance-education-adult-learning-project-ideal (дата звернення 19.01.2022).

4. Освіта. Стратегія України 2030. URL: https://www.slideshare.net/UIFuture/2030148758034?fbclid=IwAR3OwyONfn01N18qksqA1lQZUVIFVHMede9wEfXmdIoT-p994WzjZ8MKnVQ (дата звернення 19.01.2022).

5. Цифровой университет. В ногу с цифровой революцией. PricewaterhouseCoopers Consulting Ltd. 2019. 20 с. URL: https://www.pwc.ru/ru/industries/education/digital-university-ru.pdf (дата звернення 19.01.2022).